

H A B E R L E R

ZONGULDAK'TA 11 AYDA
45 İŞÇİ İŞ KAZASINDA
ÖLDÜ

(Politika 10.12.1977)

Zonguldak Kömür Havzasında 11 ayda meydana gelen 4 bin 495 iş kazasında 45 işçinin öldüğü açıklanmıştır. Ölümle sonuçlanan kaza oranında geçen yıla oranla düşüş, olmasına rağmen yıl sonuna kadar bir aylık çatışma dönemiinin olduğunu hatırlatan ilgililer, gerekli emniyet önlemleri alınmadığı takdirde kazaların artacağını söylemişlerdir.

İlgililer, sadece Kasım ayı içinde 266 kaza olduğunu ve bu kazalarda çok sayıda işçinin sakat kaldığını belirtmişlerdir.

BETAŞTA SÖZLEŞME İMZALANDI

(Politika 19.12.1977)

Dev Maden - Sen İzmir - Bayındır'da kurulu Betaş işyerinde toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Dev Maden - Sen Genel Başkanı Mustafa Tekin 18 Kasım'dan bu yana devam eden grev sonunda çok iyi bir sözleşme imzaladıklarını söylemiştir. Dev Maden - Sen Genel Başkanı Telcin, alınan ücret zammı yanında sosyal ve DİSK ilkelerine uygun haklar da alındığını belirtmiş ve şöyle demiştir :

«İşçi ücretlerine birinci yıl 80, ikinci yıl 80 lira zam yapılmıştır. Yerüstü işçilerinde daha fazla vergi kesildiği için ayrıca birinci yıl yerüstü işçileri ni n ücretlerine 25 lira zam alınmıştır. Diğer alınan haklar ise şöyledir :

Birinci yıl 3,5 maaş, ikinci yıl 4 maaş tutarında ikramiye, 40 lira yemek ücreti, yasal senelik izime 5 gün ilave yakacak yardımı, iş yasasının 13'ncü maddesine da-

yanarak işçi çikartılmaması ve 1 Mayıs'ın birik ve dayanışma günü olarak kabul edilmesi.»

AMERİKA'DA 130 BİN
MADEN İŞÇİSİNİN GREVİ NEDENİYLE
KÖMÜR LİRETİMİ BÜYÜK ÖLÇÜDE
DURDU

(Cumhuriyet 9.12.1977)

Birleşik Amerika'da kömür işçilerinin başlattığı grev nedeniyle, çalışma hayatının yeni bir gerginlik dönemine girdiği ve sanayinin diğer alanlarında da grev tehditlerinin başgösterdiği bi ldilmektedir. Demir - Çelik işçilerinin grevinin önlenmesi için büyük çaba harcandığı haber verilmektedir. Bu arada. ABD Birleşik Maden İşçileri Sendikasına bağlı 130 bin işçinin başlattığı direniş nedeniyle ülke kömür üretiminin büyük ölçüde durduğu bildirilmektedir. Grevlerin özellikle Virginia ve Ohio eyaletlerinde yoğunluk gösterdiği ve katılma oranının çok yüksek olduğu açıklanmıştır.

URANYUM, ABD ŞİRKETLERİNİ
BİRBİRİNE KATIYOR

(Politika 26.11.1977)

Birleşik Amerika'nın New Mexico eyalet yargıcı Edwin Felter'in gündelik uğraşısı soygunculuk, boşanma, kavga gibi olaylarla ilgilidir. Ama geçtiğimiz ay içinde Felter'in karşısına 200 avukat birden çıktı. Bu avukatlar ABD hukuk tarihinin en karmaşık ve en büyük şirket davası olarak nitelenen «Uranyum» davasıyıcı HçjHi olarak mahkemeye çıkıyorlardı. 2 milyar dolarlık tazminat davasında, davacı New Mexico'daki uranyum şirketi United Nuclear, davalı olarak da Gulf Oil Co.'nun

yüzde 50 hissesine sahip General Atomic Go. gözüktüyordu. Davacı taraf, davalının hilekarlık yaparak ulusun anfi - tröst yasalalarını çiğnediğini söylüyordu.

Kartel OPEC'in Korkulu Düşü

Söz konusu dava dillere destan dünya uranyum karteüyle ilgi H patirtımın önemM bir bölümünü ofuştıruyordu. Kartel, Kanada, Avusturya, İngiltere, Fransa, Güney Afrika şirketleri ve İngiltere dışında bu ülke hükümetlerinin temsilcilerinden oluşuyordu. Kartel'de tek ABD'ye üye Gulf Oil Kanada'da bulunan bir yan şirket, tince temsil ediliyordu. 1972-75 yılları arasında çalışmalarını sürdüren kartel, OPEC'in korkulu düşlerinden biriydi.

Uranyum Fiyatları Artıyor

Uranyum fiyatları arttıkça Amerikalı şirketler telaşa düşküler. Gulf Oil'in Kanada'daki yan şirketi 'büyük kâr/ elde ediyor, Gulf Oil de bundan payını alıyordu. United Nuclear'ın zaten en büyük itirazı da buradaydı. Gulf Oil'ün Kanada'da ortağı yoluyla kazandığı büyük kârları saklamış olması.

Kartelin Marifetleri

Su Yüzüne Çıktı

Kartelin marifetleri başka eyaletlerin mahkemelerinde de su yüzüne çıktı. Richmond Federal Mahkemesinde ülkenin en büyük 15 elektrik kuruluşu ABD'ye özel teşebbüsüne uranyum sağlayan Westinghouse Electrica dava ediyordu. Bu Orada Westinghouse da tıpkı United Nuclear gibi kartel kurbanı olduğunu ileniyordu.

Elektrik Harcamaları Artıyor

Bütün bu davalar iki soruyu gündeme getirdi : Gulf Oil kartele isteyerek mi katıldı? Kartelin çalışmaları ABD'de fiyatların yükselmesine yol açtı mı? Eğer mahkeme her iki soruya da evet diyecek olursa Gulf Oil, Hem Washington tarafından, hem de uranyum alıcıları tarafından mahkemelere i/erilecek. Çünkü uranyum fiyatlarının artışı yüzünden ABD'de 30 milyon

kuruluş elektriğe fazla para ödediklerinden dolayı büyük zarara uğradılar. Yalnız New York'ta 1980 yılına dek elektrik harcamaları 1 milyar dolar artacak.

Kartelin Kuruluş Nedeni

Kartel 1972 yılında Kanada'nın en önemli ihracat maddesi olan uranyum fiyatındaki hızlı düşüşü engellemek için kurulmuştu. Kartel'in Paris'te bir bürosu ve maaşlı elemanları bulunuyordu. Kartel çalışmasına başlarken bazı kuralları koydu. Bu kurallar kartel üyelerini Fransa, Güney Afrika, Avustralya, Kanada ve ABD'deki piyasaya karışmaktan alıkoymuyordu. Bu kural, daha önce değindiğimiz yerel anti - tröst yasalara karşı alınmış bir önlemdi. Ancak yerel piyasalar daha dolambaçlı yollarla korutulmaktaydı. Tıpkı ABD'de olduğu gibi.

Kartel, Birtakım Cezalar Koyuyor

Öte yandan, üyelerden biri İspanya, Japonya gibi başka ülkelere bir teklif aldığı anda derhal kartel sekreterliğine bildirecekti. Kartel, üyelerine birtakım cezalar da koyuyordu. Bir keresinde, Gulf Oil'in Kanada'daki yan şirketine Avustralya'dan 300 ton uranyum satın alması emredildi. Bu büyük Gulf Oil'e, Avustralya'da bir firmanın Japon müsterisiyle olan ilişkisine karıştığı için verildi.

ABD'deki mahkemeler hangi kararı alırlarsa alsınlar, ABD Kongresinde petrol şirketlerinin petrolden başka isterle uğraşmamaları konusunda bir teklif verilmesi beklemiyor. Son kartel olayı uluslararası kapitalizmin kendi içindeki çelişkisine somut bir örnek oluyor.

YORUM : Kartel Nedir?

Kartel, kapitalist işletmeler arasındaki, satış koşullarıyla ilgili anlaşmaların genel adıdır. Bir [kartelin üyeleri, haklarını, çeşitli biçimlerde saptanan fiyatların altında satmamakla yükümlüdürler. Bir kartelde her üyeye belli bir satış alanı ve kota gösterilir, yani üretim ve satış için belli bir oran tanınır. Bu kotayı aşan, kartel

kasasına beHrN bir miktar para cezası ödemekle yükümlüdür. Birçok kartel, üyelerine, işgücü İstihdamı konusunda bağlayıcı koşutlar koyar.

Üz otarak; karteller, ook uluslu tekeller arasınaa betH yasaların varlığını gösteren önemli bir organdır. Yazıda değinilen gerçek ise tekeller içi çelişkiye somut bir örnektir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI VI;]. TEKNİK KONGRESİ YAPILDI.. (Özel)

Elektrik Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen VIII. Teknik Kongre 14 - 15 -16 Aralık 1977 tarihlerinde Ankara'da yapıldı.

Kongrede elektrik enerjisi üzerine 16 tebliğ sunulmuş, ayrıca 3 de panel yapılmıştır.

SANAYİ KONGRESİ YAPILDI

(Özel)

Kimya Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen «Sanayi Kongresi 77» 5-7 Aralık 1977 tarihleri arasında, Ankara'da yaKongrede ;

- Sanayileşme ve Çevre Sorunları.
- Teknoloji Aktarımı.
- Kimya Sanayii
- Sanayide Alt Yapı Sorunları.

başlıkları altında 11 tebliğ sunulmuştur. Ayrıca 2 de panel yapılmıştır.

1. ULUSAL PERLİT KONGRESİ YAPILDI (Özel)

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ve Türkiye Jeoloji Kurumu tarafından düzenlenen 20-22 Aralık 1977 tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

Kongrede ;

yapıldı.

- Perlit Endüstrisi.
- Perlitin yapılarda uygulanması.
- Perlitim tarımda uygulanması.

- Perlitin Jeolijlsl.
  - Perlitin Hukuku.
  - Perlit Teknolojisi.
  - Perlit Endüstrisi nin sorunları ve alınması gerekli önlemler.
- başlıkları altında 27 tebliğ sunulmuştur.

DEV - MADEN - • SEN.

GENEL KURULU YAPILDI

(Özel)

Dev - Maden - Sen SendUkası'nın Genel Kurulu 17-19 Aralık tarihlerinde, Ankara'da yapıldı. Genel Kurulda Genel Başkanlığa Yılmaz Döner, Genel Sekreterliğe hacı Kabakulak, Yürütme Kurulunun diğer üyeliklerine Hacı Demir, Müslüm Şahin, Hüsnü Koçyıldız seçilmiştir.

Genel Kurulda alınan kararlar şöyledir :

— Dev. Maden . Sen'in kısa vadede M.7.A. da uzun vadede üç nolu iş kolunda tek sendika ile çaktır.

— Lokavt Toplumsal bir suçtur. Kaldırılmalıdır. MESS işyerlerindeki Maden - İş direnişi bütün gücümüzle desteklenecektir.

— Grup sözleşmesine kesirlikle karşıyız. Bu yoldaki pabatarrn sınıf sendikacılığı yapan sendikaların gücünü yok etmek için sarfedildiğine inanıyoruz.

— Sarı, Faşist ve Geriial Sendikalara .vutşı işçi sınıfımızın Sendikal Birliği Demokratik sınıf ve kiltie Sendikacılığı Koan DİSK'te gerçekleşecektir.

— Eğitim konusuna büyük önem verilmelidir. Eğitim Sosyalizm doğrultusunda olmalıdır.

— İşçi sınıfı müoadelesini doğru rayından saptıracak her türlü sapmalara karşı mücadele edilmelidir.

— K.I.T. ' lehindeki kadroların Faşistleştirme girişimlerine karşı ilerioi, Demokrat Memur ve Teknik elemanlarla dayanışma halinde mücadele verilmelidir.

— İşçi Sınıfının mücadele gücünü yükseltecek Ekonomik hakların daha da alınması için tüm çalışanlara grev hakkı tanınmalıdır.

— TCK daki 141 -142 ve diğer anti - demokratik hükümler kaldırılmalıdır.

— Sendikamızın, Dünya Sendikalar Federasyonu DSF'nin Madencilik işkolundaki MASUB'a katılması için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

— Sömürgeler üzerindeki Emperyalisi, Sömürü, Zulüm, Irkçı ve Şoven Politikalar kınanmalıdır.

DİSK GENEL KURULU YAPILDI

(ÖZETİ)

DİSK Genel Kurulu 22 - 28 Aralık tarihleri arasında İstanbul'da yapıldı. 7 gün süren Genel Kurul sonunda Genel Başkanlığa Abdullah Bastürk, Genel Sekreterliğe Fehmi Işık'lar, Yürütme Kurulunun diğer üyeliklerine Rıza Güven, Kemal Nelibioğlu, Mükbil Zırtıloğlu. Mustafa Aktulgo, Tunoer Kocaosmanoğlu seçilmiştir.

Genel Kurulda alınan kararlar şöyledir;

— Ülkemizin bunalımdan kurtulması, ulusal bağımsızlığımızın sağlanması, tekelin egemenliğinin her otonda kırılması, halktan yana temel ekonomik dönüşümlerin gerçekleştirilmesi, her türlü faşist girişimin saf dışı edilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi için;

Katılanların birbirlerinin örgütsel bağımsızlığına ve görüşlerine saygı duyma, kitlesel eylemleri esas alma, eşit haklara saygı gösterme ilkelerini gözeterek,

Bu genel çerçevede anlaşılan tüm ulusal, ileriöi, demokrat, yurtsever örgüt ve güçlerin amfi - faşist, anti - emperyalist ve anti - tekel cephe de savaşım birliğinin kurulmasının,

Böylesi bir cephenin kurulması için

DİSK'in üzerine düşen tarihsel ve sınıfsal görevini kendi örgütsel bağımsızlığından ve ilkelerinden en küçük bir taviz vermeden, işçi sınıfının birliğini, özellikle DİSK çatısı altında sendikal birliğini gözeterek, faşizme, emperyalizme ve tekellere karşı oton tüm sendika, parti dernek, meslek örgütü ve kişilerle ikili ve çok yönlü ilişkilere vakit geçirmeden gidilmesini.

Bu kararın gerçekleştirilmesi için DİSK karar organlarının görevli kılınmasını karar altına alır.»

— «DİSK, işçi sınıfı ile kader birliği etmiş, ilerici demokrat, sosyalist gençlik örgütleriyle dayanışma ve güçbirliği içinde olacağına karar verir.»

— İşçi sınıfının birliğinin sağlanması yolunda yoğun çabalar harcanmalı, ve bunun için DİSK'in her işkolunda bir tek sendika ve ülke çapında anti - faşist anti - emperyalist nitelikte bir tek sendika konfederasyonu Oluşturma çalışması yapılmalıdır.

— NATO, Oento, AET - IMF, OECD'den çıkılması, ilköi anlaşmaların feshi, yabancı üs ve tesjsterin kapatılması, barışçı bir dış politika izlenmesi dünyada genel ve tam silahsızlanma, dünya barışını koruma, nükleer silahların önlenmesi, nötron bombasının yapımına karşı mücadele verilmesi. Emperyalizme ırkçılığa, faşizme karşı savaşım veren halkların desteklenmesi kararı alınmıştır.

— Sendikalarda içe dönük demokrasimin uygulanması, tüzüklerin demokratikleştirilmesi konusunda karar verilmiş, seçilecek yöneticiler, sendikalara danışarak örnek tüzük hazırlanmaları konusunda ye*ki l e ndü ri l r n i ş l e r d i r .

— Eğilimde ve Toplu sözleşmelerde ortak genel ilkeler saptanmıştır.

— Grev ve dayanışma fonu kurulması kararlaştırılmış. Bu konuda genel yönetim kuruluna yetki verilmiştir.

— Genç işçilerin korunması doğrultusunda Çıraklık Yasasının ele alınıp yeni bir öz getirilmesine karar verildi.

—• Kıdem tazminatının 40 gün olması için mücadele koran onaylanmıştır.

— Grev hakkının toplu sözleşme düzenine bağlı olmaksızın tanınması yolunda karar alınmış, ayrıca, 8 Mart uluslararası kadınlar gününün hayata geçirilmesi kararlaştırılmıştır. Tüm çalı şanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşturulması, lokavtın suç sayılması, DiSK'in en azından haftalık bir yayın organına sahip olması, referandumun yasal bir zorunluluk haline getirilmesi, KİT'lerin işveren örgütlerine üye olmamaları yolunda yasada değişiklik yapılması için mücadele verilmesi işçilerin yaşam ve çalışma koşullarının düze İtilmesi yolunda ve seçme ve seçilme haklarının tanınması ikonusunda savaşı m verilmesi karar altına alınmıştır. DiSK Eğitim vakfının kurulması kararlaştırılmıştır. Tarım ve Orman [işçilerinin SSK ve sendikal halklarından yararlanması. Asgari Geçim indini'minin asgari ücret düzeyi olarak saptanması kararı onaylanmıştır.

— Kararlarla ilgili görüşmeler sürerken verilen bir ö rtergede 1 Mayıs İşçi Bayramının 1978 yılımda da yığınsal bir şekilde kutlanması istenmiş, ayrıca 1 Mayıs için hazırlanacak rozetlerden kolan gelirin MESS'e karşı grevde bulunan Maden -

İş işçilerine, eğer grev o zamana kadar bitecek olursa DiSK dayanışma fonuna bırakılması önerilmiştir. Bu öneri de oy lanmış ve kabul edilmiştir.

TMMOB ve TMMOB'YE BAĞLI METALÜRJİ MÜHENDİSLERİ ODASI, IMO, KMO ve EMO ELAZIĞ'DAKİ FERRO KROM TESİSLERİNDE ÜYELERİNE YÖNELEN BASKI, TERÖR VE KIYIMLAR ÜZERİNE (10.12.1977 günü) BASINA AÇIKLAMA YAPMIŞLARDIR.

Açıklamada;

Etibank'a ait Elazığ Ferro Krom İşletmelerinde çalışanlar üzerine uzun süredir baskı yapıldığı, tesiste çalışan teknik elemanların büyük bir kısmının başka işletmelere veya Ankara'ya sürüldüğü, bir kısmında görevlerine son verildiği söylenmektedir. Ayrıca tesise puantör olarak faşist komandoların yerleştiği, bu faşistlerin sürekli saldırı düzenledikleri anlatılmaktadır.

Son olanakta 15 Kasım 1977 tarihinde tesislerde işletmeci olarak çalışan 5 mühendis arkadaşın sürüme uğradığı, 1 mühendisinde işine son verildiği belirtilmiştir._____

D U Y U R U

Maden Mühendisleri Odası Yayınlarından

METAL MADENLERİNDE YERALTI İŞLETME YÖNTEMLERİ

Kitabının satışına devam edilmektedir.

Oda adresinden ödemeli olarak istenebilir.